

Dosarul nr. 2ra-849/19

Prima instanță: (Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni) L. Țurcan

Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) Iu. Grosu, A. Ciobanu, A. Garbuz

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Cotelea Viorica,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Capațina Valerii
împotriva Primăriei Cernoleuca, raionul Dondușeni, Cotelea Viorica, intervenient
accesoriu Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice” cu privire la anularea Titlului
de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a certificatului de moștenitor
legal,

împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
admis apelul declarat de Cotelea Viorica, și s-a modificat hotărârea din 24 ianuarie
2018 a Judecătoriai Edineț, sediul Dondușeni,

c o n s t a t ă :

La 02 octombrie 2017, Capațina Valerii a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Primăriei Cernoleuca, raionul Dondușeni, Cotelea Viorica, intervenient
accesoriu Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice” cu privire la anularea Titlului
de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

În motivarea acțiunii, Capațina Valerii a menționat că la ședința Comisiei
funciare a Primăriei satului Cernoleuca, raionul Dondușeni, a fost aprobată lista
actualizată a beneficiarilor de cotă de teren echivalent în număr total de 1319
persoane.

A relatat recurentul că în temeiul Deciziei Primăriei satului Cernoleuca, raionul
Dondușeni nr. 1/2 din 04 ianuarie 1999, i-a fost repartizată cota de teren agricol cu
nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 1,0999 ha, iar lui Gandrabura Vasilii i-a fost
repartizată cota de teren agricol cu nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 1,0993 ha.

A specificat că repartizarea cotelor agricole menționate nu corespundea deținerii
de facto a terenurilor agricole.

Astfel, a invocat reclamantul că de facto prelucra terenul cu nr. cadastral XXXXX, însă Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren i-a fost repartizat pentru terenul cu nr. cadastral XXXXX.

A menționat că în cadrul înregistrării masive, a fost intabulat dreptul de proprietate asupra cotelor de teren repartizate în anul 1999, printre care și Gandrabura Vasilii pe cota de teren cu nr. cadastral XXXXX și Capațina Valerii, pe cota de teren cu nr. cadastral XXXXX.

De asemenea, reclamantul a susținut că întru soluționarea problemei create, Primăria satului Cernoleuca, raionul Dondușeni i-a eliberat lui Gandrabura Vasilii Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe cota de teren cu nr. cadastral XXXXX, cotă pe care o deținea efectiv, însă nu a anulat Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberată lui Gandrabura Vasilii pe cota de teren cu nr. cadastral XXXXX.

Prin urmare, Gandrabura Vasilii a înregistrat pe numele său două cote de teren pe numele său.

La 10 noiembrie 2006, Gandrabura Vasilii acesta a decedat, iar în temeiul certificatului de moștenitor legal, Cotelea Viorica a devenit succesorul acestuia, inclusiv și a cotei de teren cu nr. cadastral XXXXX.

A indicat că în rezultatul erorii comise de Primăria satului Cernoleuca, raionul Dondușeni, a fost expropriat de proprietatea sa.

A solicitat reclamantul Capațina Valerii anularea Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat în temeiul Deciziei Primăriei satului Cernoleuca, raionul Dondușeni nr. 1/2 din 04 ianuarie 1999 pe cota de teren cu nr. cadastral XXXXX pe numele lui Gandrabura Vasilii și anularea certificatului de moștenitor legal eliberat pe numele Vioricăi Cotelea.

Prin hotărârea din 24 ianuarie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Capațina Valerii.

S-a anulat Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat în temeiul Deciziei Primăriei satului Cernoleuca, raionul Dondușeni nr. 1/2 din 04 ianuarie 1999 pe cota de teren cu nr. cadastral XXXXX pe numele lui Gandrabura Vasilii, înregistrată în Registrul bunurilor imobile la 01 august 2000.

S-a anulat Certificatul de moștenitor legal nr. 8280 din 30 decembrie 2015, eliberat de notarul Anghelina Danil pe numele Vioricăi Cotelea.

S-a recunoscut Capațina Valerii proprietarul terenului agricol cu nr. cadastral XXXXX, situat în satul Cernoleuca, raionul Dondușeni.

Prin decizia din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de Cotelea Viorica, cu modificarea hotărârii din 24 ianuarie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, prin excluderea alineatului patru din dispozitivul hotărârii, prin care s-a recunoscut Capațina Valerii proprietar al terenului agricol cu nr. cadastral XXXXX, situat în satul Cernoleuca, raionul Dondușeni.

În rest, hotărârea primei instanțe s-a menținut.

Pentru a se decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că Capațina Valerii deținea efectiv în proprietate și prelucra terenul cu nr. cadastral XXXXX, dar dispunea de Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe cota de teren cu nr. cadastral XXXXX, fiindu-i eliberat Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că în speță, persistă circumstanțele invocate și anume că la lansarea procedurii de înregistrare primară masivă a drepturilor asupra cotelor de teren, a fost înregistrat dreptul de proprietate asupra cotelor în lipsa cererii titularilor, dar în temeiul actelor prezentate de primăria localității.

Deci instanța de apel a stabilit că în cadrul înregistrării primare masive a fost intabulat dreptul de proprietate asupra cotelor de teren repartizate în anul 1999, printre care era proprietarul Gandratura Vasilii cu Titlul de proprietate pe cota de teren cu nr. cadastral XXXXX, dar și Capațina Valerii cu cota de teren cu nr. cadastral XXXXX.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că Capațina Valerii ilegal a fost deposedat de cota de teren, contrar prevederilor art. 316 alin. (1) și (2) Cod civil, motiv pentru care Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral XXXXX, eliberat lui Gandratura Valerii urmează a fi anulat.

Totodată, instanța de apel a reținut că în partea ce ține de recunoașterea de către instanța de fond a lui Capațina Valerii ca proprietar al terenului agricol cu nr. cadastral XXXXX, o astfel de cerință nu a fost înaintată, iar ca urmare hotărârea în această parte urmează a fi modificată, prin excluderea acestei sintagme din dispozitivul hotărârii.

La 14 martie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Cotelea Viorica a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Recurenta Cotelea Viorica, în motivarea recursului a invocat drept motiv de declarare a recursului încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, precum și faptul interpretării eronate a legii de către instanța de apel.

A menționat recurenta că Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren este un act emis de către o autoritate publică, anularea căruia cade sub incidența Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 și deci Capațina Valerii urma să conteste Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren în termenul prevăzut de Legea contenciosului administrativ, cu respectarea obligatorie a procedurii prealabile.

Or, la caz intimatul nu a respectat termenul de contestare a Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren atât în termenul prevăzut de Legea contenciosului administrativ, cât și în interiorul termenului general de prescripție, prin urmare cererea de chemare în judecată depusă de Capațina Valerii urmează a fi respinsă ca tardivă.

A specificat recurenta că de asemenea, Capațina Valerii nu a deținut și nici nu a prelucrat niciodată terenul cu nr. cadastral XXXXX acesta fiindu-i atribuit inițial Ecaterinei Capațina în temeiul Deciziei nr. 1/2 din 04 ianuarie 1999.

Deci, recurenta a invocat că dreptul de proprietate asupra terenului cu nr. cadastral XXXXX nu a aparținut niciodată lui Capațina Valerii și prin urmare instanțele de judecată eronat au reținut că ultimul a fost expropriat de terenul menționat.

La fel, recurenta a susținut că Capațina Valerii nu a invocat nici un temei de nulitate a certificatului de moștenitor, cu atât mai mult că nu este îndreptățit să

solicite constatarea nulității actului respectiv, eliberat legal pe numele Vioricăi Cotelea, iar în speța în cauză nu sunt prezente nici elementele nulității absolute a actului juridic.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 13 decembrie 2018, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 14 martie 2019, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă

că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Cotelea Viorica, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Cotelea Viorica.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari